

Fővárosi Törvényszék
mint másodfokú bíróság
52.Pkf.635.575/2022/4.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám: III/ 0 2 8 3 1 - 0 / 2022		
Érkezett: 2022 DEC 14.		
Érkezés módja		
☐ POSTÁN	☒ @	☐ EGYÉB:
Példány: 1	Melléklet: 3	Kezelőiroda: 1

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság [REDACTED] adós elleni végrehajtási végrehajtást kérőnek [REDACTED] adós elleni végrehajtási ügyében a Pesti Központi Kerületi Bíróság 2021. szeptember 9. napján kelt 0101-4.Vh.3999/2021/6. számú végzése ellen az adós 8. sorszámon benyújtott fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásban meghozta a következő

v é g z é s t:

A másodfokú bíróság a másodfokú bírósági eljárást felfüggeszti, és az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezi a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. tv. (a továbbiakban: Vht.) 34. § (2) bekezdés második mondata alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése végett.

Kezdeményezi továbbá a megsemmisíteni kért jogszabályi rendelkezés alkalmazásának kizárását a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt 0101-4.Vh.3999/2021. számon, valamint a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság előtt 52.Pkf.635.575/2022. számon (korábban 52.Pkf.637.611/2021. számon) folyamatban lévő ügyben.

A másodfokú bíróság az adóssal szemben jelenleg [REDACTED] Végrehajtói Irodája előtt 0223.V.0148/2021. ügyszám alatt folyamatban lévő végrehajtási eljárást az adós tulajdonát képező, [REDACTED] helyrajzi számú, természetben [REDACTED] szám alatt található ingatlanra vonatkozó végrehajtási cselekményekre kiterjedő hatállyal az Alkotmánybíróság eljárásának befejezéséig ismételten felfüggeszti.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

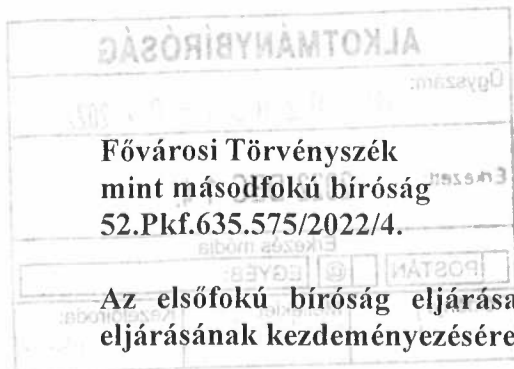
I n d o k o l á s

A tényállás:

A végrehajtást kérő kérelmére [REDACTED] közjegyző [REDACTED] végrehajtható okirattal végrehajtást rendelt el az adóssal szemben kölcsöntartozás jogcímen fennálló 13.431.517,- Ft tőke és járulékai iránt, a végrehajtási eljárás jelenleg [REDACTED] Végrehajtói Irodája előtt 0223.V.0148/2021. ügyszámon van folyamatban. A végrehajtó a /13. sorszámu intézkedésével az adós tulajdonában álló ingatlant lefoglalta, majd a beszerzett adó- és értékbizonyítvány alapján a /51. sorszámu intézkedésében („Ingatlanvégrehajtás esetén az ingatlan becsértékének közlése”) az ingatlan 1/1 tulajdoni illetőségének a becsértékét lakottan 35.700.000,- Ft-ban, beköltözhetően 51.000.000,- Ft-ban állapította meg.

Az adós végrehajtási kifogása:

Az adós a 2021. május 31. napján kelt beadványában a végrehajtó /51. sorszámu intézkedése ellen végrehajtási kifogást (becsérték kifogást) terjesztett elő, amelyben leírt indokokra hivatkozással a becsértékközlésben rögzített lakott értékkel nem értett egyet, azt 45.000.000,- Ft-ban kérte meghatározni, egyúttal költségmentesség engedélyezése iránti kérelmet terjesztett elő, amelynek indokaként előadta, hogy 2021. január 30-án állása megszűnt, jövedelme jelenleg nincs, és előző félévig többnyire betegállományban volt.

A végrehajtó a /54. sorszámú iratával a releváns végrehajtási iratokat beterjesztette a végrehajtást foganatosító elsőfokú bírósághoz a becsérték elleni kifogás elbírálása érdekében, az elsőfokú bíróság e beérkezett iratokat 0101-4.Vh.3999/2021. ügyszám alatt lajstromozta. Az elsőfokú bíróság a /3. sorszámú végzésében az adóst egyrészt a költségmentesség engedélyezése iránti kérelme hiányainak pótlására hívta fel, valamint tájékoztatta arról, hogy a Vht. 34. § (2) bekezdése értelmében a szakértő közreműködésével felmerülő költségeket az köteles előlegezni, aki ezeket az intézkedéseket kérte, és e költségekre a költségmentesség és a költségfeljegyzési jog nem vehető igénybe. Erre figyelemmel felhívta az adóst, hogy a 2021. május 31. napján kelt becsérték kifogásának alábbi hiányát – elutasítás terhe mellett – a végzés kézhezvételét követő 15 napon belül pótolja: igazolja, hogy a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatalánál a Bírói Letéti számlára letétbe helyezett 177.500,- Ft szakértői díjelőleget.

Az adós az elsőfokú bíróság felhívására beadott, 5. sorszámú beadványában a költségmentességi kérelme hiányait pótolta, egyúttal panasszal élt amiatt, hogy a bíróság olyan díjelőleget kíván befizettetni vele, amellyel kapcsolatban tudja, hogy nincs tartaléka. Álláspontja szerint a Vht. 34. § (2) bekezdése rossz törvényi passzus, mert hátrányosan megkülönbözteti azoktól, akiknek van tőketartaléka, és a vagyoni helyzete alapján jogorvoslati lehetőséget von el a bíróság tőle azokkal szemben, akik a díjelőleget ki tudják fizetni. Idézte az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdését, és a Vht. 34. § (2) bekezdés második mondatának alaptörvény-ellenességére hivatkozott. Szükségesnek tartotta emiatt az Alkotmánybíróság eljárásának a kezdeményezését, és annak befejezéséig az eljárás felfüggesztését. A szakértői díjelőleg letétbe helyezésére és annak igazolására nem került sor.

Az elsőfokú bíróság határozatai

Az elsőfokú bíróság a 0101-4.Vh.3999/2021/6. számú végzésében az adós 2021. május 31. napján kelt végrehajtási kifogását hivatalból elutasította. Az adós költségmentesség iránti kérelmét ugyancsak elutasította. Rögzítette, hogy az eljárás illetékmentes. Az indokolásában kiemelte, hogy az adós a végrehajtási kifogásában a becsérték közlésben hivatkozott 177.500,- Ft szakértői díjelőleg letétbe helyezését nem igazolta, ezért határozott az elsőfokú bíróság a Vht. 217. § (5) bekezdésében írtak alkalmazásával a végzése rendelkező része szerint, a költségmentesség engedélyezése iránti kérelmet pedig az 1952. évi III. tv. (Pp.) 85. § (2) bekezdés a) pontjára utalással utasította el.

Az elsőfokú bíróság a 0101-4.Vh.3999/2021/7. számú végzésében az adós végrehajtás felfüggesztése és az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezése iránti kérelmét elutasította, e kérelmeket alaptalannak tartotta.

Az adós fellebbezése

Az adós mindkét elsőfokú határozattal szemben fellebbezéssel élt, és abban elsődlegesen az Alkotmánybíróság eljárása kezdeményezésének a mellőzését sérelmezte. Álláspontja szerint a Vht. 34. § (2) bekezdésének második mondata kirekesztő, hátrányosan megkülönböztető, noha az Alaptörvény értelmében nem lehet vagyoni helyzet alapján hátrányosan megkülönböztetni senkit. Ezért – a fellebbezésében írtak tartalma szerint – szükségesnek tartotta az adott jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének a megállapítását, és a jelen ügyben annak alkalmazása mellőzését.

**Fővárosi Törvényszék
mint másodfokú bíróság
52.Pkf.635.575/2022/4.**

A másodfokú bíróság határozatai:

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság 7. sorszámú végzése elleni fellebbezést 52.Pkf.637.612/2021/3. ügyszámon bírálta el. Végzésében az elsőfokú bíróság végzését részben megváltoztatta, és az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezte a Vht. 34. § (2) bekezdés második mondata alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése végett. Kezdeményezte továbbá a megsemmisíteni kért jogszabályi rendelkezés alkalmazásának kizárását a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt 0101-4.Vh.3999/2021. számon, valamint a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság előtt 52.Pkf.637.611/2021. számon folyamatban lévő ügyben. Határozott még az érintett ingatlanra vonatkozó végrehajtási cselekményekre kiterjedő hatállyal az adóssal szemben folyamatban lévő végrehajtási eljárás felfüggesztéséről az Alkotmánybíróság eljárásának befejezéséig.

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság 6. sorszámú végzése elleni fellebbezést 52.Pkf.637.611/2021/3. ügyszámon bírálta el. Végzésében a másodfokú eljárást a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 52.Pkf.637.612/2021/3. számú végzésével kezdeményezett alkotmánybírósági eljárás befejezéséig felfüggesztette.

Az Alkotmánybíróság határozata:

Az Alkotmánybíróság a 2022. október 4. napján kelt, III/274-30/2022. belső ügyszámú, Az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban 3409/2022. (X. 21.) AB végzés alatt közzétett végzésével a Vht. 34. § (2) bekezdés második mondata alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére, továbbá a megsemmisíteni kért jogszabályi rendelkezés alkalmazásának kizárására irányuló indítványt visszautasította. Indokolásában kiemelte, hogy a bírói indítvány nem felelt meg a 2011. évi CLI. tv. (Abtv.) 25. § (1) bekezdésében írt feltételeknek, ugyanis nem a kezdeményezés alapjául szolgáló bírósági ügyben alkalmazandó jogszabályi rendelkezésre vonatkozott, emellett a kezdeményezést tartalmazó (52.Pkf.637.612/2021/3. számú) végzésében a másodfokú bíróság a bírósági eljárást nem függesztette fel.

A másodfokú bíróság az Alkotmánybíróság határozatának ismeretében az 52.Pkf.637.611/2021. számú ügyben a 7. sorszámú végzésével elrendelte a felfüggesztett másodfokú eljárás folytatását, majd az ügyet új számra lajstromoztatta (új száma: 52.Pkf.635.575/2022.).

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG ELJÁRÁSÁNAK KEZDEMÉNYEZÉSE

Az ügy alapjogi érintettsége

Az elsőfokú bíróság az adós fellebbezésében felülbírálni kért 0101-4.Vh.3999/2021/6. számú végzésében az adós végrehajtási kifogását arra figyelemmel utasította el érdemi vizsgálat nélkül, hogy noha az adós – a Vht. 34. § (2) bekezdés második mondatának rendelkezése miatt – köteles lett volna az előírt szakértői díjelőleget letétbe helyezni, és azt igazolni, e kötelezettségének a csatolt iratokkal alátámasztottan rossz vagyoni helyzetére tekintettel eleget tenni nem tudott, így az egyébként a Vht. által adott esetben biztosított jogorvoslati jogával ténylegesen nem élhet.

A Vht. 34. § (2) bekezdésében írt rendelkezéseket – így annak második mondatában írtakat is – a jelen ügyben alkalmazni kell, figyelemmel arra, hogy az adós a végrehajtó által megállapított

**Fővárosi Törvényszék
mint másodfokú bíróság
52.Pkf.635.575/2022/4.**

becsértéket sérelmező kifogást terjesztett elő, amelyre vonatkozó, lent idézett jogszabályi rendelkezések értelmében a kifogást előterjesztő személy köteles a bíróság által a becsérték megállapítása érdekében kirendelendő igazságügyi szakértő díjának előlegezésére is annak letétbe helyezésével, és a kifogása előterjesztésekor a letétbe helyezés megtörténtét is igazolnia kell, ellenkező esetben a kifogása hivatalból elutasításra kerül. Az adós a jelen ügyben előadta, hogy a szakértői díj előlegezésére a csatolt iratokkal igazolni kívánt jövedelmi és vagyoni viszonyaira tekintettel nem képes, és költségmentesség engedélyezését is kérte, annak igénybevételét ugyanakkor az adott költségre vonatkozóan a Vht. 34. § (2) bekezdésének második mondata kizárja, ezért határozott az elsőfokú bíróság a kifogás érdemi vizsgálat nélküli elutasításáról.

A Vht. 34. § (2) bekezdés második mondata azonban a másodfokú bíróság álláspontja szerint olyan tiltó rendelkezést tartalmaz, amely az Alaptörvényben rögzített alapjogokat sért: a törvény előtti egyenlőséget, az alapvető jogoknak mindenki számára való, (adott esetben vagyoni helyzet szerinti) megkülönböztetés nélküli biztosítását, és a jogorvoslathoz való jogot.

A vonatkozó jogszabályi rendelkezések

Az Alaptörvény vonatkozó rendelkezései:

XV. cikk (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

XV. cikk (2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékosság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

XXVIII. cikk (7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

A Vht. vonatkozó rendelkezései

34. § (2) A szakértő és szakértő-becsüs közreműködésével és az árverés közhírré tételével felmerülő költségeket az köteles előlegezni, aki ezeket az intézkedéseket kérte. *A költségekre a költségmentesség és a költségfeljegyzési jog nem vehető igénybe.*

(Az ingatlan becsértéke)

140. § (7) Ha a közléstől számított 15 napon belül végrehajtási kifogást terjesztettek elő, a becsértéket a bíróság – szükség esetén szakértő közreműködésével – állapítja meg. *A becsérték megállapításával szemben előterjesztett, a becsérték bíróság általi megállapítására irányuló végrehajtási kifogás előterjesztésével együtt letétbe kell helyezni az igazságügyi szakértő díjának fedezésére szolgáló, a miniszter rendeletében meghatározott összeget.*

(Végrehajtási kifogás)

217. § (1) A végrehajtónak a végrehajtási eljárás szabályait és a végrehajtási kifogást előterjesztő jogát vagy jogos érdekét lényegesen sértő intézkedése, illetőleg intézkedésének elmulasztása (a továbbiakban együtt: intézkedése) ellen a fél vagy más érdekelt végrehajtási kifogást (a továbbiakban: kifogás) terjeszthet elő a végrehajtást foganatosító bírósághoz. E § alkalmazásában a végrehajtási

**Fővárosi Törvényszék
mint másodfokú bíróság
52.Pkf.635.575/2022/4.**

eljárás szabályainak lényeges megsértése az olyan jogszabálysértés, amelynek a végrehajtási eljárás lefolytatására érdemi kihatása volt.

217. § (5) *Ha a kifogás elkésett, nem tartalmazza a miniszteri rendeletben meghatározott szakértői díjelőleg letétbe helyezéséről szóló igazolást, vagy olyan intézkedés ellen irányul, amely nyilvánvalóan nem lényegesen jogszabálysértő, továbbá ha a kifogást az előterjesztő felhívás ellenére hiányosan adja be, a bíróság a kifogást hivatalból elutasítja. Azt, aki a kifogást elutasító végzés ellen nyilvánvalóan alaptalan fellebbezéssel él, a másodfokú bíróság pénzbírsággal (Pp. 166. §) sújthatja.*

39/2012. (VIII. 27.) KIM rendelet az ingatlan becsértékének bíróság általi megállapítására irányuló végrehajtási kifogás előterjesztésével együtt letétbe helyezendő szakértői díj előlegének összegéről (a továbbiakban: R.)

1. § A végrehajtási kifogást előterjesztő által az ingatlan, vagy az ingatlan meghatározott tulajdoni hányada végrehajtó által közölt becsértékének (a továbbiakban együtt: becsérték) megállapításával szembeni, *a becsérték bíróság általi megállapítására irányuló végrehajtási kifogás előterjesztésével együtt az igazságügyi szakértő díjának fedezésére letétbe helyezendő összeg*

a) 10 000 000 forint alatti becsérték esetén a becsérték 0,75%-a,

b) 10 000 000 forint és azt meghaladó összegű becsérték esetén 75 000 forint és a 10 000 000 forint feletti rész 0,25%-a

legalább azonban 20 000, és legfeljebb 300 000 forint.

2. § (1) Az 1. § szerinti összeget a bíróságon kezelt letétekről szóló rendeletnek az igazságügyi szakértői díj letétbe helyezésére vonatkozó szabályai szerint *kell* a végrehajtási kifogást elbíráló bíróság székhelye szerint illetékes bírósági gazdasági hivatal *letéti számlájára befizetni.*

(2) *A végrehajtási kifogás előterjesztésekor a végrehajtási kifogáshoz mellékelni kell a befizetés igazolását. A befizetés teljesítésére irányuló fizetési megbízás közlemény rovatában fel kell tüntetni a becsérték közléséről szóló végrehajtói irat sorszámát is tartalmazó végrehajtói ügyszámot.*

Pp. vonatkozó rendelkezései:

84. § (1) Azt a természetes személy felet (ideértve a beavatkozót is), *aki jövedelmi és vagyoni viszonyai folytán a perköltséget fedezni nem tudja, jogai érvényesítésének megkönnyítése végett – kérelmére – részleges vagy teljes költségmentesség illeti meg. A költségmentesség az alábbi kedvezményeket jelenti:*

b) mentesség az eljárás során felmerülő költségek (tanú- és *szakértői díj*, ügygondnoki és tolmácsi díj, pártfogó ügyvéd díja, helyszíni tárgyalás és szemle költsége stb.) *előlegezése* és – ha e törvény másként nem rendelkezik – megfizetése alól.

84. § (4) Az (1) bekezdés b) pontja alá eső azon költségeket, amelyeknek előlegezése alól a költségmentességben részesülő fél mentesül, az állam előlegezi, kivéve az ügygondnoki díjat.

2016. évi CXXX. tv. (új Pp.) vonatkozó rendelkezései:

94. § (1) „A felet – ideértve a beavatkozót is – a perben *a jogai érvényesítésének az elősegítése érdekében* az alábbi költségkedvezmények illethetik meg:...”

**Fővárosi Törvényszék
mint másodfokú bíróság
52.Pkf.635.575/2022/4.**

A másodfokú bíróság álláspontja és jogi indokai

A jogorvoslathoz való jog alkotmányos alapjog. Magyarország Alaptörvényének XXVIII. cikk (7) bekezdése deklarálja, hogy „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.” A jogorvoslathoz való jog egyike az igazságszolgáltatással kapcsolatos legfontosabb emberi jogoknak, azt a Magyarország által ratifikált mindkét alapvető emberi jogi egyezmény /a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (14. Cikk 5. pont), és az Emberi Jogok Európai Egyezménye (13. cikk)/ deklarálja. *A jogorvoslathoz való jog* olyan alkotmányos alapjog, amely tárgyát tekintve a bírói, illetőleg a hatósági (más közigazgatási) döntésekre terjed ki, *tartalmát tekintve pedig azt kívánja meg*, hogy valamennyi, az érintett jogát vagy jogos érdekét (helyzetét) érdemben befolyásoló érdemi határozat *felülvizsgálata érdekében legyen lehetőség* más szervhez, vagy azonos szerv magasabb fórumához fordulni.

Az Alkotmánybíróság határozatában rögzítette, hogy a formális és a jogi szabályozás miatt eleve kilátástalan jogorvoslat nem kielégítő [22/1995. (III. 31.) AB határozat]. Egy másik határozatában kimondta, hogy az Alaptörvény megköveteli, hogy *a jogorvoslati jog nyújtotta jogvédelem hatékony legyen, vagyis ténylegesen érvényesüljön* és képes legyen a döntés által okozott sérelem orvoslására [22/2013. (VII. 19.) AB határozat]. Arra is rámutatott a testület, hogy *a jogorvoslathoz való jog gyakorlásához – egyebek mellett – elengedhetetlenül szükséges, hogy az érintettek azzal ténylegesen élhessenek (valamennyi érintett – arra jogosult személy – ténylegesen élhessen, élni tudjon)* [17/2015. (VI. 5.) AB határozat]. Az Alkotmánybíróság egy további határozata szerint *a jogorvoslatnak ténylegesnek és hatékonynak kell lennie*, így nemcsak abban az esetben állapítható meg *az alapjog sérelme*, ha a jogorvoslat lehetőségét teljesen kizárták, hanem akkor is, *ha a jogszabályban egyébként biztosított jogorvoslat más okból nem tud ténylegesen és hatékonyan érvényesülni*. Ilyen helyzet állhat elő, ha a jogorvoslati jog gyakorlását a részletszabályok rendelkezései akadályozzák meg, ezáltal üresítve ki, illetve téve formálissá a jogorvoslathoz való jogot [3285/2017. (XI. 14.) AB határozat]. Végül utal a másodfokú bíróság az Alkotmánybíróság IV/605/2017. számú, alkotmányjogi panaszt elutasító határozatában írtakra is, amely határozat ugyan a jogorvoslathoz való jog gyakorlásának és a perköltségviseléssel kapcsolatos kötelezettségnek az összefüggéseit vizsgálta, de abban a testület a jelen kezdeményezés szempontjából releváns megállapítást tett, amikor leírta, hogy *a jogorvoslathoz való jog sérelmét megítélése szerint a perköltségviselésre vonatkozó szabályoknak csak az olyan értelmezése vethetné fel, amely a jogorvoslati jog tényleges érvényesítését korlátozná, vagy tenné lehetetlenné*.

Az Alaptörvény XXVIII. cikkének (7) bekezdése értelmében az e bekezdésben alapjogként megjelölt jogorvoslathoz mindenkinek joga van. E rendelkezést az Alaptörvény XV. cikkének (1) bekezdésével összevetve az is rögzíthető, hogy e jog mindenkit egyenlően kell, hogy megillessen, és a XV. cikk (2) bekezdése értelmében ez az alapvető jog mindenki számára bármely megkülönböztetés, így vagyoni helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosított. A jelen végrehajtási ügyben alkalmazandó Vht. 34. § (2) bekezdés második mondata ugyanakkor – figyelemmel a Vht. 140. § (7), 217. § (5) bekezdésére, és a R. rendelkezéseire is – a fenti alapjogokat sérti, azokkal ellentétes rendelkezést tartalmaz (emiatt alaptörvény-ellenes), mivel egyértelműen különbséget tesz a végrehajtási eljárásban a végrehajtó által megállapított ingatlan becsértékkel szemben a Vht. által biztosított jogorvoslattal élni kívánó, azaz a végrehajtási kifogás előterjesztésére jogosultak között azok vagyoni helyzete szerint, és emiatt a becsértéket megállapító végrehajtói intézkedés kapcsán a Vht. valamennyi jogosult számára a tényleges és hatékony jogorvoslathoz való jogot, és e jog gyakorlása vonatkozásában a törvény előtti egyenlőséget nem biztosítja. Ellenkezőleg: a jogorvoslathoz való jog tényleges érvényesítését korlátozza, illetőleg egyes jogosultak tekintetében lehetetlenné teszi, hiszen a bíróságnak még a

**Fővárosi Törvényszék
mint másodfokú bíróság
52.Pkf.635.575/2022/4.**

szakértői díj előlegezésére igazoltan nem képes jogosult jogorvoslati kérelmét is érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítania, kizárva ezzel az ő vonatkozásukban a tényleges jogorvoslatot, és megsértve a jogorvoslathoz való alapvető jogukat.

A végrehajtási eljárásban a Vht. 217. § (1) bekezdése a végrehajtás foganatosításával kapcsolatos jogorvoslatként biztosítja a végrehajtási kifogás előterjesztésének a lehetőségét a végrehajtnak a végrehajtási eljárás szabályait és a végrehajtási kifogást előterjesztő jogát vagy jogos érdekét lényegesen sértő intézkedése, illetőleg intézkedésének elmulasztása ellen a fél vagy más érdekelt részére. A Vht. és a R. fent idézett rendelkezéseiből következően azonban az adós végrehajtás alá vont ingatlana becsértékének végrehajtó általi megállapítása esetén az ezen intézkedéssel szemben előterjesztett végrehajtási kifogásnál a kifogással élő fél vagy érdekelt – amennyiben a becsérték bíróság általi megállapítását kéri – köteles a szakértő közreműködésével felmerülő költséget is előlegezni (amelynek összege a R. szerint 20.000,- Ft-tól 300.000,- Ft-ig terjedhet), függetlenül a kifogással élő fél vagyoni helyzetétől, azaz attól, hogy a R. szerint kiszámítható szakértői díjelőleg összegének megjelölt számlára való befizetésére képes-e vagy sem, hiszen a Vht. 34. § (2) bekezdés második mondata értelmében e költségekre a költségmentesség és a költségfeljegyzési jog nem vehető igénybe. *Hangsúlyozza a másodfokú bíróság, hogy nem csupán az adóst érintő, és őt hátrányosan megkülönböztető rendelkezésről van szó, hiszen a végrehajtó által megállapított becsérték a végrehajtást kérő vagy egyéb érdekelt jogát vagy jogos érdekét is sértheti, és ezen érintett személyek is lehetnek olyan vagyoni helyzetben, amely a költségek előlegezését nem teszi lehetővé.*

A Vht. 9. §-a szerint a végrehajtási eljárásokra is alkalmazandó Pp. által rögzített költségkedvezmények rendszere ugyanakkor éppen azért került kialakításra, hogy egyfajta védőhálót nyújtson a feleknek, illetőleg az arra jogosultaknak, ha egyébként a vagyoni helyzetük miatt nem tudnák bírósági eljárás útján érvényesíteni igényeiket. A Pp. 84. § (1) bekezdése is egyértelmű rendelkezést tartalmaz(ott): a jövedelmi és vagyoni viszonyai folytán a perköltséget fedezni nem tudó természetes személy felet a jogai megkönnyítése végett – kérelmére – részleges vagy teljes költségmentesség *illeti meg.* Az új Pp. 94. § (1) bekezdése is hasonló rendelkezést tartalmaz (a jogok érvényesítésének az elősegítése érdekében biztosít lehetőséget valamely költségkedvezmény engedélyezésére). A Vht. 34. § (2) bekezdés második mondata viszont éppen ezen elvekkel és rendelkezésekkel ellentétes szabályozást tartalmaz, és a bírósághoz fordulás, illetőleg a tényleges jogorvoslat jogától fosztja meg azt, aki a szakértői díjelőleg letétbe helyezésére anyagi helyzeténél fogva nem képes. Kiemeli a másodfokú bíróság, hogy az adott rendelkezés csupán a költségek *előlegezésére*, és nem a viselésére vonatkozik, viszont éppen azáltal, hogy e körben a jogorvoslatot keresők számára a költségkedvezmény igénybevételét megtiltja, valójában az előlegezésre képtelen jogosultakat számára a jogorvoslathoz való jog gyakorlását ellehetetleníti.

Rögzíti emellett a másodfokú bíróság – utalva az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés f) pontjára és az Abtv. 32. § (1) bekezdésére –, hogy adott esetben a Vht. 34. § (2) bekezdés második mondata nemzetközi szerződésbe ütközése is felmerül. E körben a másodfokú bíróság az Európai Unió Alapjogi Chartájára utal, amely 2000. december 7. napján Nizzában került aláírásra, és amely az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 6. cikk (1) bekezdésébe illesztett kereszthivatkozással az uniós alapító szerződésekkel egyenértékű rangra emelkedett: ugyanolyan jogi kötőerővel bír, mint az EUSZ és az Európai Unió működéséről szóló szerződés. Az Európai Unió Alapjogi Chartája a VI. címében, az igazságszolgáltatással kapcsolatos jogok között, a 47. cikkben helyezi el a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jog szabályait, és ezen belül – a cikk harmadik bekezdésében – úgy rendelkezik, hogy „Azoknak, akik nem rendelkeznek elégséges pénzeszközökkel, költségmentességet kell biztosítani, amennyiben az igazságszolgáltatás hatékony igénybevételéhez erre szükség van”. Megállapítható, hogy az európai jogvédelmi szint a

**Fővárosi Törvényszék
mint másodfokú bíróság
52.Pkf.635.575/2022/4.**

jogorvoslatokkal kapcsolatosan azok hatékonyságának követelményét írja elő, amelynek érvényesülnie kell mind a jogalkotás, mind a tényleges alkalmazás terén, és hatékonynak csak az olyan jogorvoslat tekinthető, ami elérhető, és észszerűen alkalmas a sérelem sikeres orvoslásának biztosítására. Ehhez a fél számára biztosítani kell a lehetőséget eljárásbeli jogai megfelelő gyakorlására, szükség esetén a költségek előlegezése vagy az állam általi átvállalása mellett. A megfelelő eljáráshoz való jog azt a kötelezettséget is jelenti a jogalkotók számára, hogy nem tehetik a jogérvényesítést túlzottan nehézé vagy esetlegesen lehetetlenné a jogalanyok számára. A Vht. 34. § (2) bekezdés második mondatának tiltó rendelkezése miatt azonban az adott jogorvoslat körében az érintettek hatékony jogorvoslathoz való joga sérül, mivel a becsérték elleni végrehajtási kifogás előterjesztésére egyébként jogosultak egy része számára – akik a szakértői díj előlegezésére vagyoni helyzetüknél fogva nem képesek – a költségkedvezmény biztosításának lehetősége hiányában ez a jogorvoslat ténylegesen nem elérhető, és így ezen személyek esetleges sérelmeinek orvoslására nem alkalmas; a jogalkotó e körben a jogérvényesítést egyes jogosultak vonatkozásában kizárta, lehetetlenné tette, és ez ellentétben áll az Alapjogi Charta 47. cikkében írt követelményekkel is.

Összefoglalva:

A jogorvoslathoz való jog, mint alapvető jog csak akkor lehet tényleges és hatékony, csak akkor töltheti be a szerepét, ha az valóban minden, annak igénybevételére jogosult számára vagyoni helyzetétől függetlenül, és egyéb megkülönböztetéstől mentesen ténylegesen biztosított, e követelmény azonban az ingatlan becsértékét megállapító végrehajtói intézkedés elleni végrehajtási kifogás esetén a fent írtakra figyelemmel nem érvényesül, a kifogásolt jogszabályi rendelkezés vagyoni helyzet alapján a jogorvoslat igénybevételére jogosultak között különbséget tesz, és az előírt költségek előlegezésre képtelen jogosultakat a tényleges jogorvoslat lehetőségétől megfosztja, ők az intézkedés okozta esetleges sérelem orvoslására valójában nem jogosultak, és ez az Alaptörvényben biztosított jogaik sérelmét jelenti, amely alapjog-korlátozás – a másodfokú bíróság álláspontja szerint – szükségesnek és arányosnak sem tekinthető.

Az Alkotmánybíróság 773/D/2007. AB határozatával kapcsolatos másodfokú bírósági álláspont:

E határozatában az Alkotmánybíróság a korábban hatályban volt 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet (a továbbiakban: Kmr.) 4. § c) pontjának alkotmányellenességét vizsgálta, amely úgy rendelkezett, hogy a Pp.-nek és e rendeletnek a költségmentességre vonatkozó rendelkezései nem alkalmazhatóak arra a végrehajtási költségre, amely az adós által kért szakértő becsüs közreműködésével vagy az árverésnek az adós által kért közhírré tételével merült fel. Megállapítható, hogy ez az indítványozó által kifogásolt rendelkezés *kizárólag az adóst érintő* (korlátozó) rendelkezést tartalmazott, és mindössze két esetet nevesített: az árverésnek az adós által kért közhírré tételét, és az adós által kért szakértő-becsüs közreműködését, amely utóbbi azonban nem azonos a becsértéket érintő kifogás elbírálása során kirendelni kért szakértő közreműködésével, ugyanis a szakértő-becsüs a Vht. 97. § (3) bekezdésében írtak értelmében *kizárólag az ingóvégrehajtás során lefoglalt ingóságok becsértékének megállapítása érdekében működik közre*, amennyiben azt valamelyik fél kéri. Ebből az a következtetés is levonható, hogy a Kmr. 4. § c) pontja nem tiltotta azt, hogy a becsérték kifogást előterjesztő személy – még akkor is, ha az adós az – kérelmére költségmentességben részesüljön, azaz a jelen alkotmánybírósági eljárás kezdeményezésében kifogásolt jogszabályi rendelkezéstől eltérő rendelkezésről van szó, amely emellett *kizárólag az adóst érintette*.

Ezzel szemben a Vht. 34. § (2) bekezdése már – a szakértő-becsüs megjelölése mellett – külön tartalmazza szakértő közreműködésére vonatkozó utalást is (értve ezalatt a becsérték kifogás elbírálása során kirendelésre kerülő szakértőt is), és *nem csupán az adósra*, hanem bármely, a szakértő

**Fővárosi Törvényszék
mint másodfokú bíróság
52.Pkf.635.575/2022/4.**

közreműködését kérő személyre vonatkozó tilalmat fogalmaz meg, amikor kimondja, hogy a szakértő közreműködésével felmerülő költség előlegezésére köteles személy e költségek tekintetében sem költségmentesség, sem költségfeljegyzési jog kedvezményében nem részesíthető, vagy ha ilyen költségkedvezményben egyébként már részesült, az sem mentesíti nemcsak e költségek utólagos viselése alól a kifogás alaptalansága esetére – ami a fenti AB határozatban is rögzített szempontokat figyelembe véve nem vet fel alkotmányossági aggályokat -, de nem mentesíti az előlegezés alól sem.

Bár két hasonló, de a jelen kezdeményezésben megfogalmazott kifogások szempontjából mégis egymástól eltérő jogszabályi rendelkezésről van tehát szó, ezért a másodfokú bíróság álláspontja szerint a jelen kezdeményezésben megjelölt jogszabályi előírás vizsgálata során a korábbi AB határozatban rögzített szempontokhoz képest más szempontokat is figyelembe kell venni, emiatt a korábbi AB határozatban írtak a jelen kezdeményezést nem teszik alaptalanná, és az ott írt indokok egy része a jelen ügyben nem is tekinthető irányadónak (elsődlegesen azért, mert a jelenleg hatályos rendelkezés nem csak az adóst érinti: a kifogásolt jogszabályi rendelkezés a megjelölt költségkedvezmények biztosítása lehetőségének tilalmával az e költségek *előlegezésére* a vagyoni helyzetüknél fogva képtelen valamennyi jogosultat megfosztja a tényleges jogorvoslat lehetőségétől, függetlenül attól, hogy adósról, végrehajtást kérőről, vagy egyéb érdekeltről van-e szó.)

Az Alkotmánybíróság döntésére irányuló indítvány

A fent kifejtettek alapján a másodfokú bíróság az Abtv. 25. § (1) bekezdése és az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján indítványozza, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Vht. 34. § (2) bekezdés második mondatának alaptörvény-ellenességét, azt teljes egészében semmisítse meg, továbbá az Abtv. 45. § (2) bekezdése szerint mondja ki a jelen ügyben való alkalmazhatósága kizárását.

A másodfokú bíróság az Alkotmánybíróság fenti eljárásának kezdeményezésére az Abtv. 25. § (1) bekezdése és az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján jogosult.

A végzésnek a bírósági eljárás felfüggesztésére vonatkozó rendelkezése az Abtv. 25. § (1) bekezdésén és a Pp. 155/B. § (3) bekezdésén alapul.

A végzés elleni jogorvoslat lehetőségét a Pp. 155/B. § (4) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2022. november 15.

dr. Tóth Tibor s. k.
a tanács elnöke

dr. Tóth Szilveszter s. k.
előadó bíró

dr. Szondyné dr. Csonka Györgyi s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:

